

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj.: ČŠIS-1538/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a Mateřská škola Vlkaneč, okres Kutná Hora
Sídlo:	285 64 Vlkaneč 29
IČ:	75030675
Identifikátor:	600 046 273
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	ředitelkou školy Mgr. Marcelou Formánkovou
Zřizovatel:	obec Vlkaneč
Místo inspekční činnosti:	Vlkaneč 29, Vlkaneč 101
Termín inspekční činnosti:	9. a 14. červen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon); zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů (dále ŠVP) a jejich soulad s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na činnost základní školy a mateřské školy, nikoli částí školní družina a školní jídelna. Hodnocení zahrnuje poslední tři školní roky. Tendence, vývoj a případné odstranění zjištěných nedostatků se vztahuje i k dalším hodnocením provedeným ČŠI.

Aktuální stav školy

Základní škola a Mateřská škola (dále jen ZŠ či MŠ) splňuje formální podmínky (soulad údajů ve zřizovací listině se skutečností, v zápisu do školského rejstříku, způsob jmenování ředitelky školy, dodržení stanovených kapacit 40 žáků v ZŠ, 25 dětí v MŠ – skutečný stav k 30. září 2010 byl 18 žáků ve dvou třídách ZŠ a 22 dětí v jedné třídě MŠ aj.). Od poslední inspekční rozsahem srovnatelné činnosti ČŠI v roce 2004 (proběhly rovněž další inspekční

činnosti) prošla škola významnými změnami. ŠVP pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Objevujeme svět“ je zaměřen na rozvoj sociálních vztahů a na environmentální vzdělávání. V minulosti realizovaný učební plán ZŠ byl již ve všech ročnících, s výjimkou v tomto roce posledního pátého, nahrazen vlastním ŠVP s motivačním názvem „Jen si děti všimněte, co je krásy na světě...“. Ten zdůrazňuje návaznost na předškolní vzdělávání, individualizaci a využívání informačních a komunikačních technologií (dále ICT). V materiálním rozvoji došlo jen k postupným dílčím změnám. Ve výuce cizích jazyků škola přešla z německého na anglický jazyk, ten je vyučován v minimální předepsané hodinové dotaci. Výuka navazuje na seznamování s jazykem v MŠ, které je zajištěno externím lektorem.

Počty dětí v předškolním vzdělávání se zvyšují, žáků v ZŠ (výkony i výše finančních prostředků ze státního rozpočtu) se v posledních letech příliš nemění. Škola každý rok žádá zřizovatele o výjimku z minimálního počtu žáků daného školským zákonem. Nemění ani struktura dětí a žáků – v MŠ je osm dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky (z nich jedno s povoleným odkladem), v posledních třech letech v ZŠ nebyli žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP).

V realizaci opatření k odstranění nedostatků po uvedené inspekční činnosti byla škola částečně úspěšná (viz další text).

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Charakter obce a postavení školy umožňují bezprostřední komunikaci a informovanost o nabídce školy, o postupech při přijímání i o samotném průběhu vzdělávání. Rodinné prostředí jednotřídní MŠ je založené na vstřícném přístupu všech dospělých a spolupráci s rodiči. Pedagogické pracovnice při zohledňování individuálních potřeb vycházejí z dotazníků od rodičů nově přijatých dětí a následně vlastní pedagogické diagnostiky. V uplynulých letech byli do MŠ přijati všichni zájemci z obce i z okolních obcí. K postupné a nenásilné adaptaci na vstup do MŠ přispívá den otevřených dveří, který rodiče se svými dětmi využívají pravidelně v odpoledních hodinách jeden den v týdnu. V ZŠ umožňují malé počty žáků v ročnících a třídách až individualizaci výuky, zohledňování specifických potřeb žáků. Jednotliví pedagogové i škola jako celek postupují velmi citlivě se znalostí regionálního a sociálního prostředí. Podpora zřizovatele se projevuje mimo jiné ve skutečnosti, že není požadována úplata za předškolní vzdělávání. Školní budovy nemají bezbariérové úpravy, logopedická péče není systémově zajištěna. ***Rovný přístup ke vzdělávání je ve škole uplatňován, informovanost zákonných zástupců je na standardní úrovni.***

Oba zpracované ŠVP jsou po provedených úpravách po inspekční činnosti v roce 2010 v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy i cíli vzdělávání stanovenými školským zákonem. Nápravná opatření po zjištěných inspekce v roce 2010 byla účinná. ŠVP pro ZŠ stanovenými „základními kameny“ (krásy přírody, mezilidských vztahů a mluveného projevu) reaguje na místní podmínky. Využití disponibilních hodin učebnímu plánu nejvíce zdůrazňuje podporu *Českého jazyka*. Naopak další z priorit využívání ICT je uplatňováno jinou formou - průřezově v mnoha dalších předmětech využitím výukového softwaru či připojení na internet. Předmět *Informatika* má minimální hodinový přiděl. Organizační a personální propojení MŠ a ZŠ i neformální spolupráce s nejbližší úplnou základní školou přispívají k bezproblémovým přechodům dětí a žáků mezi jednotlivými typy a stupni vzdělávání. Škola vytváří pozitivní klima pro naplňování ŠVP.

Organizační struktura od roku 2004 nezaznamenala významnější změny – stále je v poměru k počtu zaměstnanců ustanoven vysoký počet vedoucích pracovníků. Tak např. učitelka MŠ (jedna ze čtyř pedagogů školy) plní příkazy všech tří dalších. Zpracovaná struktura (ani pracovní náplně učitelek MŠ) nezahrnují provozovanou součást – školní družinu. Tento stav je z mnoha hledisek (organizační, bezpečnostní, pracovně právní) neudržitelný. Bez rozlišení obou funkcí vykonávají učitelky MŠ v době od 11:10 do 16:00 hodin současně dohled nad žáky školní družiny. Z hlediska organizace je také obtížné zajistit optimální, zejména psychosociální podmínky činnosti předškolního vzdělávání. Vzhledem k tomu, že společná činnost různorodých institucí (škola, školské zařízení) a souběžná realizace odlišných vzdělávacích programů nemá oporu v zákoně, uložil inspekční tým ředitelce školy lhůtu k přijetí opatření k odstranění nedostatku. Již v průběhu inspekce byl upraven chybně určený počet hodin přímé vyučovací povinnosti učitelky MŠ. Další organizační vnitřní dokumenty školy až na výjimky splňují požadavky školských předpisů. Také tyto byly již v průběhu inspekce upravovány a náležitým způsobem zpřístupněny. Nutno je doplnit ŠVP pro ZŠ o pravidla pro zařazování žáků – požadavek § 1 odst. 7 Vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním .... Některé další dokumenty (výroční zpráva o činnosti školy, plán dalšího vzdělávání, vlastní hodnocení školy, záznamy z jednání pedagogické rady, koncepce ZŠ...) obsahují nepřesnosti a znaky formálnosti. Tvrzení z inspekční zprávy z roku 2004 „slabým místem zůstává stále další vzdělávání pedagogických pracovníků“ (dále DVPP) je stále v platnosti. Je málo čtené a jen v některých ohledech přínosné pro zkvalitňování výuky. Nejzřetelněji se do kvality výuky promítá soustavné vzdělávání (kurz) vyučující *Anglického jazyka*. V organizaci a řízení vzdělávání v ZŠ jsou pozitivní a negativní zjištění zhruba v rovnováze. Kladem je samotný charakter individualizované výuky, modernizace vzdělávacího kurikula formou projektových prvků, bezprostřední vnitřní metodická činnost, příznivá atmosféra, využívání ICT. Kontrolní systém je méně účinný – uvedená porušení právních předpisů, záznamy v třídních knihách v několika případech neobsahují průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání (§ 28 odst. 1 písm. f školského zákona). Několikrát byla výuka v ZŠ zrušena (porušení § 3 odst. 3 školského zákona). Zařazení výuky *Anglického jazyka* v denním rozvrhu hodin není z psychohygienického hlediska výhodné. Většina negativ má souvislost se značným pracovním vytížením ředitelky školy.

Přihlášení, zpracování i monitorovací zprávy programu *EU peníze školám* bylo zadáno komerční firmě, přestože takový postup Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nedoporučuje z důvodu primárního využití finanční dotace ve prospěch školy – žáků a pedagogů.

Minimální počty školních úrazů dokládají dobrou úroveň pravidel, podmínek a organizování z hlediska bezpečnosti dětí a žáků. Pro zvýšení bezpečí by bylo vhodné zajistit vhodné dopravní značení v blízkosti školních budov (označený přechod) a vyřešit dohled nad žáky při práci s počítači. ***Řízení školy je celkově na běžné úrovni, zjištěná rizika jsou odstranitelná.***

V průběhu vzdělávání v MŠ byly aplikovány efektivní metody a formy předškolního vzdělávání, zejména prožitkové a činnostní učení. Náležitý prostor byl dán spontánním hram, kdy děti tvořivě rozehrávaly námětové a konstruktivní hry, využívaly nabídku encyklopedií, didaktických pomůcek a výtvarných aktivit, v nichž měly možnost později pokračovat. K pečlivě připravené nabídce různorodých aktivit byly děti vhodně motivované, zvolené téma prostupovalo celým dnem. Příležitost k sebehodnocení nebyla zaznamenána.

Pro zdravý vývoj dětí jsou do programu zařazovány pohybové aktivity, pravidelný pobyt venku na školní zahradě či v okolí školy a dentální hygiena. Návyk zdravého dýchání podporuje i nabízený kroužek hry na foukací harmoniky. Děti jsou vedeny ke kultuře stolování, k samostatnosti při stravování i k využívání nabídky pití v průběhu dne. Organizace odpoledního odpočinku respektuje individuální potřebu spánku, dětem s nižší potřebou byly po relaxaci nabízeny klidové činnosti.

Ve věkově smíšené třídě jsou přirozeně rozvíjeny sociální vztahy vedoucí ke vzájemné toleranci a pomoci. Zařazováním komunikačních kruhů byly podporovány komunikativní a sociální dovednosti, kdy děti převážně respektovaly pravidla komunikace. Při skupinových aktivitách byly schopné kooperovat, při činnostech dle vlastního zájmu uplatňovaly nápaditost a tvořivost. Řízených aktivit se aktivně a se zájmem účastnily, reagovaly na pokyny i měly možnost podílet se vlastními návrhy na programu. V průběhu dne děti projevily dobrou orientaci v základních matematických pojmech a operacích, uměly řešit problematické situace. Významně je podporován vztah k literatuře. Prostřednictvím knih jsou děti seznamovány zejména s klasickými pohádkami, v encyklopediích samostatně vyhledávaly informace.

Během inspekce byla v ZŠ výrazně pozitivní atmosféra. Charakter školy (výuka ve spojených ročnících) je využíván vhodnými vzdělávacími i výchovnými postupy k rozvoji osobnosti žáků a celkově i ke kultivaci sociální gramotnosti. Žáci jsou aktivně zapojováni do práce a prezentace školy, ve sledovaném průběhu vzdělávání prokazovali velmi dobré pracovní návyky (samostatnost), uplatňovali principy tolerance a spolupráce. Společné aktivity MŠ a ZŠ jsou podporou sociálních vazeb a postojů sounáležitosti dětí a žáků se školou, obcí a regionem. Ve smyslu rozvoje sociálních gramotností a kompetence jsou ve škole naplňovány dobře nastavené vzdělávací strategie obou ŠVP.

Čtenářská gramotnost (dále ČG) a rozvoj komunikativních dovedností patří mezi priority školy. Obě učitelky v ZŠ jsou si vědomy důležitosti ČG pro naplnění stanoveného cíle – přípravy na celoživotní vzdělávání. Kriticky hodnotí stávající stav a systematicky používají různé metody pro jeho zlepšení. Konkrétně jsou to uplatňovaná práce s textem nejen v jazykové výuce, vedení ke čtenářství, tvorba „vlastních knih“, uplatňování dramatických prvků, péče úrovni žákovských písemností a další. Moderní aktivní prvky byly uplatněny zejména ve výuce *Anglického jazyka*. Podporou je také otevřená komunikace žák – žák i učitel – žák. Pro rozvoj čtenářské, a v obecné rovině funkční gramotnosti, vytváří škola požadované podmínky. **Stanovené cíle ŠVP se škole daří úspěšně naplňovat, děti a žáci získávají kvalitní základy klíčových kompetencí.**

Škola hodnotí výsledky průběžně a formálně v legislativou daných obdobích. Hodnocení je většinou pozitivní, sledovaná výuka obsahovala i různě úspěšné snahy po uplatňování sebehodnocení žáků. Charakteristickým prvkem pro ZŠ je stávající stav, kdy všech 16 žáků prospívá s vyznamenáním. Vnější evaluační nástroje jsou využívány omezeně, pozitivní jsou dle sdělení ředitelky školy zpětné vazby poskytované úplnými základními školami, kam žáci přecházejí. Dobrá úroveň vztahů se projevuje v hodnocení chování žáků. Nejsou udělována záporná opatření k posílení kázně, na druhé straně ale také nejsou udělována pozitivní výchovná opatření – formalizované pochvaly. Stupeň naplnění vzdělávacích cílů odpovídá dobré úrovni sledované výuky a období realizace ŠVP (v ZŠ čtvrtý rok z pětiletého cyklu). **Hodnocení individuálních i skupinových výsledků vzdělávání má standardní úroveň.**

Spolupráce se školskou radou je oběma stranami hodnocena jako bezproblémová. Dobré vztahy se zřizovatelem se odrážejí v podpoře existence školy (pravidelné schvalování výjimek z minimálního počtu žáků v ZŠ) a postupném zlepšování materiálních podmínek.

Škola udržuje neformální vztahy s úplnými školami v okolí, její činnost je součástí života obce. Spolupráce s dalšími institucemi obohacuje obsah vzdělávání. **Partnerství školy je na požadované úrovni.**

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

V MŠ působí dvě kvalifikované učitelky, jedna z nich (pověřená vedením MŠ) vyučuje jednu hodinu *Hudební výchovy* v ZŠ. Personální podmínky v ZŠ se od posledního hodnocení příliš nezměnily. Žádná ze dvou třídních učitelek nezahájila studium k získání odborné kvalifikace pro výuku na prvním stupni základní školy. Dílčí eliminací tohoto stavu je průběžně probíhající DVPP. To je ale orientováno jinými směry (počítačová gramotnost, kurz pro výuku *Anglického jazyka* a další). Vysoké je pracovní vytížení obou učitelek ZŠ, velký počet přesčasových hodin spolu s dalšími aktivitami (zájmová činnost aj.) vede zejména u ředitelky školy k omezení dalších žádoucích aktivit (kontrolní činnost; zpracování, realizace a monitoring projektů; aktualizace webových stránek školy apod.).

Rozvoj materiálních podmínek školy je limitován možnostmi zřizovatele. Ve sledovaném období byla v ZŠ i MŠ provedena rekonstrukce osvětlení, pořízeny nové (klasické) tabule. Údržba, opravy a úpravy jsou postupné. Vlastnosti starší budovy MŠ vyžadují rozsáhlejší investiční úpravy. Vlastní hodnotící a koncepční materiály školy konstatují potřeby zlepšovat věcné podmínky vzdělávání. Žádoucí je modernizace vybavení didaktickou, počítačovou a prezentační technikou. Také stávající umístění počítačů v ZŠ není zejména z pohledu zajištění bezpečnosti optimální. Výrazným nedostatkem dlouhodobého charakteru je chybějící prostorové vybavení pro výuku *Tělesné výchovy*. Příležitost ke zlepšení je v úrovni drobné údržby školních prostor. **Personální a materiální podmínky a organizace vzdělávání přes uvedené nedostatky umožňují škole realizovat ŠVP.**

Ze státního rozpočtu byly ve sledovaném období kromě normativních složek přiděleny prostředky rozvojových programů MŠMT. Státní podíl na celkových nákladech školy byl v průměru 76 %. Kapacity MŠ a ZŠ byly v průměru využity na 69 a 51 %. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu škola použila hospodárně v souladu s účelem jejich poskytnutí. Málo účinné jsou snahy získávat finanční prostředky z dalších zdrojů. **Zdroje financování, s nimiž škola v hodnoceném období disponovala, umožnily vytvořit průměrné podmínky pro realizaci ŠVP.**

Závěry, celkové hodnocení školy

- Škola splňuje formální podmínky pro výkon veřejné služby, její činnost je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení, obsah i cíle obou ŠVP korespondují s cíli platného školského zákona, ŠVP jsou v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy,
- trendy v rozvoji školy jsou: modernizace obsahu i forem vzdělávání realizací ŠVP a projektové aktivity, aktivní propojení s obcí a regionem, silnou stránkou školy je příznivé sociální klima pro všechny účastníky vzdělávání,
- stupeň naplnění ŠVP odpovídá podmínkám školy a délce jejich realizace,
- princip trvale udržitelného rozvoje je v činnosti školy méně zřetelný (chybí žádoucí zvyšování počtu žáků v ZŠ, materiální rozvoj je pomalý),
- škola vnímá ohrožení zejména ve výši rozpočtových prostředků závislých na počtech dětí a žáků a omezených možnostech zřizovatele,

- příležitostí je využívání pozitivních výchovných opatření a realizace projektu EU peníze školám,
- pro realizaci ŠVP má škola celkově průměrné podmínky,
- škola je pro děti žáky až na detaily bezpečným prostředím, uplatňuje rovný přístup ke vzdělávání a na požadované úrovni rozvíjí osobnost dětí a žáků,
- ve srovnání se zjištěními a hodnoceními ČŠI od posledních inspekčních činností jsou požadované změny méně výrazné (chybí příslušná odborná kvalifikace v ZŠ, nezměněná struktura řízení, omezený materiální rozvoj, průběh DVPP), opakovaně zjištěným pozitivem je dobrá kvalita výuky v ZŠ i MŠ,
- novým úkolem pro vedení školy je úprava organizace společné činnosti MŠ a školní družiny, systematizace řízení školy (kontrolní systém...).

Pro odstranění nedostatků (v textu uvedených porušení předpisů, úprava organizace činnosti školní družiny, systematizace DVPP) stanoví ČŠI lhůtu.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zároveň v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dnů od data převzetí inspekční zprávy požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Pro organizační úpravu činnosti školní družiny stanovena lhůta do 1. 9. 2011. Zprávu zašlete na adresu: ČŠI Středočeský inspektorát, Karlovo nám. 44, 280 00 Kolín.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu ČŠI Středočeský inspektorát, Karlovo nám. 44, 280 00 Kolín.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Kolíně 20. června 2011

(razítko)

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor

Kumstýř v. r.

Bc. Dana Nulíčková, kontrolní pracovnice

Nulíčková v. r.

Mgr. Blanka Kloudová, školní inspektorka

Kloudová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Vlkanči dne 4. 7. 2011

(razítko)

Mgr. Marcela Formánková, ředitelka školy

Formánková v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky ne/byly podány.